

RR Regeringsrätten

RÄTTSFALL

Föreningsavgifter

Besvär av Östergötlands Dagblads Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1946. — TN vägrade avdrag för bolagets avgifter till Förenade landsortstidningar, Svenska Högerpressens Förening, Svenska Tidningsutgivareföreningen, Östgötakretsen av samma förening, Svenska Boktryckareföreningen, Norrköpings Boktryckareklubb och Norrköpings Köpmansförening. Hos PN anförde bolaget, att bidraget till Förenade landsortstidningar, 1.700 kr, avsåge andel i kostnad för gemensam huvudstadsrepresentation. Det vore alltså fråga om en ren affärsutgift, som avsåge bevakning av annonser, och således en direkt utgift för inkomstens förvärvande. Detsamma gällde avgiften till Svenska Högerpressens Förening, som utgjorde ersättning för redaktionella artiklar och klichémateriale men också bevakning av annonskunder. Genom avgifterna till tidningsutgivareföreningarna hade bolaget förmånen att kunna köpa sitt papper billigare. Avgifterna till Svenska Boktryckareföreningen och Norrköpings Boktryckareklubb avsåge bevakande av gemensamma yrkesintressen såsom leveransavtal o. d. Det till Norrköpings

Köpmansförening utgivna beloppet utgjorde arvode för de uppgifter, som bolaget erhållit beträffande konkurser och betalningsinställelser. Det vore här fråga om material, som en tidning normalt måste tillhandahålla sin läsekrets. — PN: ej ändring. (PN medgav däremot avdrag för avgifter till Grafiska Yrkesskolan i Norrköping och till Grafiska Institutet.) KR: ej ändring. Hos RR anförde TI i anledning av bolagets besvär: PN i länet hade vid 1948 års taxering medgivit avdrag för avgiften till Förenade landsortstidningar. Anledningen härtill hade varit den service åt landsortstidningarna, som bedrivits av denna sammanslutning och den åtföljande minskningen i kostnader, som eljest för resp. tidningar hade utgjort avdragsgill kostnad. Därjämte torde ett av KR år 1946 meddelat utslag angående avdragsrätt för avgift till sammanslutningen ha påverkat beslutet. TI ansåg för sin del avdrag böra få äga rum för ifrågasättande avgift. Däremot kunde TI icke tillstyrka avdrag för avgift till Högerpressens Förening, vilken finge anses åtminstone till en del vara en intresse- och personalorganisation. Tidningsutgivareföreningen torde icke heller bedriva sådan verksam-

de i deklarationsmaterialet och i mantalslängderna för taxeringsåret förekommande uppgifterna torde vara tillräckliga för taxeringsarbetets

bedrivande synes det icke vara erforderligt att i inkomstlängderna vidare införa uppgift om civilståndsändringar.

het, att avdrag för avgift till densamma vore berättigad. Det vore en helt övergående företeelse, att under den förutvarande och alltjämt rådande bristen på tidningspapper föreningsorganisation tagits i anspråk av tilldelningsmyndigheten. Denna tillfällighet kunde icke få vara avgörande för frågan om avgiften kunde anses avdragsgill. Det vore för övrigt icke heller alldeles givet, att avgiften finge avdragas även om det rådande förhållandet på pappersmarknaden bleve stationärt. Avgift till Svenska Boktryckareföreningen vore enligt RÅ 1947 not. 245 icke avdragsgill. Beträffande boktryckareklubben och köpmansföreningen hade icke visats att dessa sammanslutningar haft sådan verksamhet att avgifterna till dem vore avdragsgilla. — RR förklarade, att de av bolaget och TI i målet lämnade uppgifterna angående utgiften till Förenade landsortstidningar å 1.700 kr gåve vid handen att bolaget i enlighet med träffad överenskommelse utgivit berörda belopp såsom bidrag till bestridande av vissa för bolaget och andra tidningsföretag i landsorten gemensamma kostnader, samt att detta bidrag finge anses ha utgjort avdragsgill omkostnad i bolagets rörelse. För sin i övrigt i målet fullföljda talan hade bolaget icke visat fog. RR nedsatte därför taxeringarna med 1.700 kr. (RR:s utslag den 11/12 1951.)

Yrkesmässig tomtförsäljning

Besvär av TI angående hemmansägarens B:s eftertaxeringar år 1942 och 1944. — B. hade från sin jordbruksfastighet 1938—1940 sålt 5 tomter för 2.220 kr, 1941 5 tomter för 2.650 kr, 1943 2 tomter för 860 och 1946 1 tomt för 1.800 kr. PN beräknade tomternas ingångsvärde till 1.000 kr och kostnaderna i samband med försäljningen till 800 kr. Då B. ej taxerats för de under åren 1938 och 1940 för tillhoppa 2.220 kr försålda tomterna, borde enligt PN tomt-

markens ingångsvärde 1.000 kr och omkostnaderna 800 kr anses helt slutamorterade genom sistnämnda försäljningar. PN eftertaxerade därför B. för 1941 och 1943 års försäljningar, respektive 2.650 kr och 860 kr, utan något avdrag. KR uppskattade ingångsvärdet till 2.000 kr och styckningskostnaderna till 800 kr. Ingångsvärdet borde fördelas å hela det försålda tomtområdet. Styckningskostnaderna borde fördelas å de före 1946 sålda tomterna. I enlighet därmed skulle från de nu ifrågasvarande försäljningssummorna avräknas belopp motsvarande 12 öre per kvadratmeter för ingångsvärde och omkostnader. KR nedsatte följaktligen eftertaxeringarna till 1.726 kr respektive 560 kr. TI klagade av principiella skäl för att få fastslaget, huruvida summan 2.800 kr skulle anses belöpa på all tomtmarken eller borde anses avskrivet genom de tidigare icke beskattade försäljningarna. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/12 1951.)

Anm.: Angående tomtförsäljningsrörelse se denna tidskrifts årgång 1951 sid. 140.

Föreningsavgift

Besvär av Aktiebolaget Böksholms Sulfitfabrik angående taxering år 1945. TN vägrade avdrag för utbetalning till Sydsvenska Virkesföreningen, 2.514 kr. Hos MKPN åberopade bolaget föreningens stadgar: Föreningen hade till ändamål att söka införa ett likformigt och korrekt mätningssätt vid inköp av rundvirke, att genom skapande av ett gemensamt rapportsystem möjliggöra en återkommande översikt över medlemmars inköp och lagerhållning av ved, så att möjlighet uppstode att genom företagande av gemensamma åtgärder förekomma allt för häftiga svängningar och olikheter i prisbildningen, att vid respektive fabrikers vedtransporter förhindra onödiga korsfraktningar, samt i övrigt tillvarata vad

som kunde vara av gemensamt intresse i fråga om inköp av rundvirke. Avtalet omfattade icke virke avsett för delägarnas sågverk. Till ledamot av föreningen kunde antagas varje person, handelsfirma etc. som tillverkade trämassa. Bestridandet av utgifterna skedde genom uttaxering på medlemmarna efter det antal kubikmeter rundvirke, som rapporterats inköpta och inmätta under sist förflutna år. MKPN och KR: ej ändring. Hos RR framhöll bolaget, att medlemmarna skulle ha blivit belastade med avsevärt högre kostnader för massavedsinköp, om dessa icke samordnats och i viss utsträckning anförtrots föreningen. Föreningens styrelse förhandlade direkt med skogsägareföreningarna om priser och övriga leveransvillkor för varje säsongs massavedsinköp. Förhandlingarna utmynnade i ett ramavtal gällande för medlemsföretagen, vilka i leveranskontrakten endast behövde hänvisa till ramavtalets bestämmelser. I själva verket utförde föreningen således ett direkt arbete för företagen. Det torde därför vara oriktigt att rubricera avgiften till föreningen såsom en medlemsavgift. Riktigare vore att bokföra avgiften såsom en kostnad för inköp av massaved. Allmänna ombudet hos MKPN anförde, att av vad bolaget anförde rörande föreningens verksamhet syntes framgå, att föreningen huvudsakligen vore att anse som en inköpskartell. Därtill komme, att föreningsavgifterna av stadgarnas utformning att döma vore att betrakta som medlems andel av de gemensamma kostnaderna för föreningens inköpsreglerande verksamhet. AO ville därför icke motsätta sig bifall till besvären. RR medgav avdrag med hänsyn till i målet upplysta omständigheter. (RR:s utslag den 4/1 1952.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1947 not. 1166 där avdrag medgavs för avgifter till Wellpappkartellen, Scanpapp, Scansulfit och Sulfitkartellen.

Skattepliktig inkomst av tjänst?

Besvär av TI angående gruvarbetaren F:s inkomsttaxering år 1949 i Västra B. socken. — F. förhär av sin arbetsgivare bostad med trädgård. Från denna har han sålt frukt för 240 kr under år 1948. Inkomsten deklarerades icke av F. TN följde deklARATIONEN. Med anledning av ifrågasatt höjning upplyste F., att han icke upptagit beloppet ifråga som inkomst, då hänsyn till trädgården tagits vid fastställandet av hyran för bostaden med trädgård, 420 kr plus 334:50 kr för värme och vatten om året. TI anförde: Av handlingarna finge anses framgå, att av F. erlagt hyresbelopp icke är högre än bostadens hyresvärde även om förmånen av trädgården icke inräknades däri. Under sådana förhållanden synes F. böra taxeras för den inkomst han berett sig av trädgården. TI yrkade därför höjning med 240 kr. PN biföll yrkandet. Häröver anförde F. besvär hos KR. TO i Västra B. var tveksam om vilket system som var det rätta och anförde bl. a. följande exempel: I ett fall rör det sig om två barnlösa makar, som själva ej förtära någon frukt att tala om. De få följaktligen över en del av fruktskörden, som de kunna försälja. I ett annat fall har en familj om man, hustru och låt oss säga åtta barn i olika åldrar också en fruktträdgård. Hela den familjen är mycket förtjust i frukt som den äter och tillvaratager för eget behov. I detta senare fall har det ej blivit något över för försäljning och familjen blir följaktligen icke beskattad för inkomst av trädgård. Vidare är det ju givet, att i de fall, där större poster frukt försålts, måste vederbörande ha haft vissa omkostnader i form av besprutning, gödning, plockning m. m. Därest inkomsten av frukt skall beskattas måste hänsyn tagas till dessa kostnader. TO i grannkommunen framhöll, att förmån av trädgård vanligen innebar ringa penningvärde. Om emellertid frukten utöver hushållets behov räckte till försälj-

ning, torde saken komma i ett annat läge. I detta samhälle — som delvis låg inom hans distrikt — där trädgårdstjapporna voro ganska små, hade inkomsten av försåld frukt i många fall uppgått till betydligt högre belopp än hela hyresutgiften. Det vore känt, att hyresgästerna själva skötte sina trädgårdar och ej hade andra utgifter än kostnaden för besprutningen. Då denna utgift vore ringa, hade TN i Å. påfört hyresgästerna hela försäljningssumman för frukt som inkomst. Som stöd för taxeringen åberopades 18 § c) 2. kommunal-skattelagen. KR biföll F:s besvär. Hos RR yrkade TI att PN:s beslut måtte fastställas. Då TN:a i de intill varandra gränsande taxeringsdistrikten Å:s köping och Västra B. socken haft olika åsikt angående skattskyldigheten för inkomsterna av frukt-försäljningen från de förhyrda bostadsfastigheterna och då frågan syntes i viss mån tveksam, hade TI ansett sig böra understålla spörsmålet prövning av högsta instans. RR fann ej skäl att göra ändring i det beslut vartill KR kommit, enär av omständigheterna i målet finge anses framgå, att fruktförsäljning från ifrågasvarande trädgårdsland icke skett i större utsträckning utan att trädgårdslandet varit att betrakta endast såsom tillbehör till den förhyrda bostaden och använts företrädesvis för hyresgästens personliga trevnad, samt vid sådant förhållande inkomst av fruktförsäljningen icke skolat särskilt redovisas, och såvitt handlingarna utvisade, värdet av rätten att disponera trädgårdslandet tagits i beräkning vid hyresvärdets bestämmande. (RR:s utslag den 8/1 1952.)

Värdeminskning å goodwill

Besvär av Beatelunds Tegelbruks Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget, som driver tegelbruksrörelse, uppgav att dess materiella resurser, leran, successivt minskades och därigenom sjönk före-

tagets goodwill. Rörelsen hade inköpts år 1947 för 500.000 kr, därav 100.000 kr ansetts utgöra "goodwill för firmabeteckningen Beatelunds Tegelbruk, tegelbrukets kundkrets, affärsläge och organisation". Avdrag för värdeminskning å goodwill yrkades med 5.000 kr. TN vägrade avdraget. Hos PN framhöll TO, att bolaget icke anfört något som visade, att berörda goodwills värde var begränsat till viss tid. TI anförde att bolaget icke visat i vad mån tillgången på lera minskat. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1952.)

Kostnader för skattekonsultation m. m. och för bilkostnader

Besvär av kaptenen K. angående inkomsttaxering år 1945. — K., som yrkat avdrag med 350 kr för konsultation i bokförings- och skattefrågor, hade av PN erhållit avdrag härför med 250 kr. Däremot erhöll K. icke ett med 700 kr yrkat avdrag för del av kostnader för bil. Avdragen avsågo K:s jordbruk. K. anförde hos KR, att ett jordbruk av förevarande storlek (tax.värde 202.200 kr) kunde icke skötas utan bil. K. hade 5 km till närmaste station och samhälle. Han hade icke heller yrkat avdrag för samtliga kostnader för hållande av bil. I yrkade avdraget inginge icke bilskatt och bilförsäkring, vilka kostnader torde motsvara värdet av tillgång till bil för privat bruk, i den mån någon sådan överhuvud kunnat förekomma under det räkenskapsår, taxeringen avsåge. Tidigare hade icke från taxeringsmyndigheterna rests några erinringar emot ett dylikt avdragsyrkande. KR: ej ändring. RR medgav däremot avdrag för bilkostnaderna, 700 kr. För sin talan i övrigt hade K. icke visat fog. (RR:s utslag den 8/1 1952.)

Periodiskt understöd?

Besvär av dels Valborg L:son V., dels ock TI angående boktryckaren L:s sons och Valborg L:s sons inkomst-

taxeringar år 1948. L:son och hans hustru Valborg överenskommo genom avtal den 20/1 1947 inför förestående hemskillnad och äktenskapskillnad i deras äktenskap, bl. a., att mannen skulle till hustrun månadsvis i förskott räknat från och med den 1/4 1947 utgiva underhållsbidrag med 300 kr, att mannens underhållsskyldighet skulle upphöra, sedan sammanlagda underhållsbidragen uppgått till 20.000 kr eller då hustrun dessförinnan inginge nytt gifte, att underhållsskyldigheten icke skulle upphöra med mannens död utan där-efter åvila hans dödsbo samt att mannen vore berättigad att verkställa betalning av underhållsbidrag genom överlämnande av kvitton å verkställd amortering å en försträckning å nämnda belopp, 20.000 kr, vilken mannen förband sig att räntefritt lämna hustrun. — Genom utslag den 24/3 1947, som vann laga kraft, dömde rådhusrätten i Ö. på ansökan av makarna till hemskillnad mellan dem och förordnade bl. a., att mannen under hemskillnadstiden skulle utgiva underhållsbidrag åt hustrun med 300 kr i månaden att erläggas förskottsvis per kalendermånad. — Enligt skuldebrev i april

1947 förband sig hustrun, som dåmera av mannen utbekommit ifrågavarande beloppet 20.000 kr, att amortera detsamma med 300 kr för månad med rätt för henne att erlagga betalning medelst kvitton å förfallna underhållsbidrag enligt avtalet. — 1948 års vederbörande TN avvek från Valborg L:s deklaration därutinnan, att till beskattning upptogs ett belopp av 2.700 kr, motsvarande av mannen L. till henne under år 1947 enligt hemskillnadsutslaget utgivna underhållsbidrag. Mannen L., åter, erhöll av vederbörande TN avdrag såsom för periodiskt understöd för beloppet 2.700 kr. — Hos PN yrkade Valborg L. att — enär underhållsskyldigheten i själva verket vore fullgjord genom ett av mannen L. en gång för alla utgivet underhållsbidrag — hon måtte befrias från taxering för beloppet 2.700 kr. Hos samma PN yrkade TI, att, därest Valborg L:s yrkande bifölles, mannen L. måtte förvägras det honom med 2.700 kr beviljade avdraget. — PN fastställde, med avslag å framställda yrkanden, taxeringarna i enlighet med TN:as beslut. Valborg L. och TI fullföljde sina yrkanden hos KR.—KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1952.)